

**Česká zemědělská univerzita v Praze**

**Provozně ekonomická fakulta**

**Katedra práva**



**Teze diplomové práce**

**Rizika a bezpečnost práce ve zdravotnictví**

**Jolana Nováková Kopečná**

© 2015 ČZU v Praze

## **Souhrn**

Diplomová práce se zabývá riziky a bezpečností práce ve zdravotnictví v zařízení, které je jedním z největších nemocnic na Moravě. Empirická část práce je zaměřena na právní oblast bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci, které plynou jednotlivým stranám z pracovně právních vztahů. Jsou zde vymezena práva a povinnosti zaměstnanců i zaměstnavatelů, se zaměřením na požární ochranu, která je nedílnou a důležitou součástí bezpečnosti práce. Praktická část práce je věnována konkrétním rizikům ve zdravotnictví, jejich vyhledávání, hodnocení a kategorizací jednotlivých rizikových prací. Pomocí rozhovorů s technikem bezpečnosti práce a požární ochrany je popsána konkrétní činnost při vyhledávání rizik a kategorizací prací. Hlavní částí práce je výzkum pomocí skrytého zúčastněného pozorování při cvičném požárním poplachovém cvičení. Výsledkem výzkumné činnosti je analýza připravenosti a znalosti vnitřní dokumentace při nežádoucích událostech a dalších případných nedostatků. Výstupem analýzy je návrh na opatření a doporučení na odstranění nedostatků.

## **Cíl práce a metodika**

Hlavním cílem diplomové práce je analýza bezpečnosti práce a požární ochrany v obecné rovině. Vzhledem k tomu, že oblast bezpečnosti práce a požární ochrany je obsahově velice rozsáhlá, práce se zabývá zejména právy a povinnostmi vyplývající z pracovně právních vztahů, které jsou zakotveny v právním řádu České republiky a také historií bezpečnosti práce. Teoretická část práce je zaměřena na seznámení s terminologií bezpečnosti práce a požární ochrany a popisem některých základních a zákonných povinností jak zaměstnavatelů, tak zaměstnanců, které vycházejí z požadavků českého práva za pomoci odborné literatury, relevantních internetových zdrojů a české judikatury. Dílčím cílem teoretické části práce je deskripce činností se vztahem k požární ochraně a povinnostem vyplývajících pro zaměstnavatele (podnik). Dále jsou v teoretické části práce charakterizována rizika práce, metody jejich vyhledávání, hodnocení a zařazování (kategorizace prací).

V praktické části práce je seznámení se subjektem, prostřednictvím kterého je popsána výzkumná činnost která umožnila získání dat pro diplomovou práci. Praktická část práce je primárně zaměřena na požární ochranu ve zkoumaném subjektu, která je prostřednictvím požárního poplachového cvičení v práci popsána. Díky pozorovanému

subjektu je také možné podrobněji popsat problematiku bezpečnosti práce v praxi, pracovních rizik ve zdravotnictví, provést analýzu nákladovosti pracovní neschopnosti pro úrazy a to souhrnně za několik období. V praktické části práce je výzkumná činnost prováděna pomocí rozhovorů s předem připravenými otázkami a dále pomocí místního šetření, které zahrnuje zúčastněné skryté pozorování při požárním poplachovém cvičení a místní pozorování s předem připraveným okruhem dotazů na techniku bezpečnosti práce a požární ochrany při zjišťování rizikovosti pracoviště a následné kategorizace prací. Výsledkem výzkumné činnosti je zjištění nedostatků, ke kterým jsou vyslovena doporučení k jejich odstranění.

## **Závěr**

Cílem diplomové práce je popsat bezpečnost práce a s ní související požární ochranu se vztahem ke zdravotnictví, se zaměřením na rizika práce, jejich vyhledávání a odstraňování a jejich kategorizace. Teoretická část práce vychází z dekripce hlavních zásad bezpečnosti práce a požární ochrany, jejíž hlavní oporou je zákoník práce a další související požadavky pramenící z právního řádu České republiky. Teoretická část vychází zejména z analýzy odborné literatury, relevantních internetových zdrojů a také české judikatury.

Zdravotnictví je velmi specifické odvětví, které provádí mnoho odborných činností, které jsou charakterizovány jako rizikové. Ke zjištění rizikovosti práce a zařazení práce do kategorizace prací je povinnen zaměstnavatel (organizace) podle § 101 až § 108 zákona č. 262/2006 zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů a zařazení do požárního nebezpečí pracoviště podle zákona č. 133/1985 o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů. S tím souvisí také přiřznání osobních ochranných pracovních pomůcek a jejich používání. Teoretická část práce také popisuje základní terminologii bezpečnosti práce a požární ochrany a také odkazuje na historii bezpečnosti práce, která sahá až do dob ještě strašších, než byl starověký Egypt a jeho péče o nemocné dělníky. Teoretická část práce se také zabývá úrazy a nemocemi z povolání, které díky vysoké rizikovosti staví odvětví zdravotnictví a sociálních služeb na druhé místo z hlediska rizikovosti pracovního odvětví. Teoretická část také seznamuje spodrobněji s úkony, které je povinnen splnit zaměstnavatel ať už jde o školení zaměstnanců v požární ochraně nebo umístěním, vybavením a druhy hasicí techniky.

Praktická část práce popisuje zkoumaný subjekt, kterým je nemocniční zařízení na Moravě, kdy s jeho specializací na cerebrovaskulární a onkologickou léčbou jsou zde rizika vyskytující se ve zvýšené míře. S tím také souvisí popis jednotlivých rizik a na ně navazující šetření v terénu, které popisuje jak byl instalován nový mamograf a pomocí přímého pozorování a rozhovoru s technikem bezpečnostipráce je popsáno, jak se rizika identifikují, zjišťují a zařazují do kategorizace prací. Dále je v práci popsána činnost jednotlivých osob a jejich vztah k požární ochraně a též povinnosti zaměstnanců vycházející z vnitřní dokumentace podniku jako jsou např. směrnice, řády, individuální řídicí akty, nařízení a doporučení a dále vztah podniku k plnění povinností požární ochrany. Praktická část práce zahrnuje také pracovní úrazy a jejich analýzu nákladovosti, která je spojená s pojištěnými a nepojištěnými náklady zaměstnavatele ve vztahu vyplácení odškodnění za pracovní úrazy a nemoci z povolání.

Ačkoli je požární ochrana velmi důležitá v každém oboru, ve zdravotnictví je mnohem náročnější, neboť je na prsonál kladena odpovědnost i za hospitalizované a další osoby vyskytující se na odděleních. Proto se také ve výše zmíněné nemocnici konají každoročně cvičné požární poplachy s cílem, co nejvíce připravit personál na tuto možnou, nežádoucí událost. Praktické části práce je takovýto cvičný požární poplach popsán, který posloužil při výzkumné činnosti, při které bylo nezávislým skrytým pozorovatelem posuzováno, do jaké míry jsou zaměstnanci seznámeni s požárním řádem, požárními polachovými směrnicemi a evakuačními řády. Výsledkem tohoto zkoumání je zjištění několika nedostatků, které jsou hodnoceny v tabulce podle míry závažnosti pochybení ve vztahu k pacientům, zaměstnancům a nemocnici. Podle těchto zjištění jsou vyslovena doporučení jako např. zvážit další únikové cesty nebo pro aktivaci mimořádné události využít nový svolávací systém. Zjištění a doporučení jsou předány technikovi bezpečnosti práce a požární ochrany k jejich prověření.

Závěrem je nutné říct, že bezpečnost práce a požární ochrana je náročný obor, kdy výkon bezpečnosti práce a požární ochrany je neustálý koloběh zjišťování, identifikování a odstraňování rizik, které mají zajistit bezpečné a zdravé pracovní podmínky pro zaměstnance.

## Výběr ze zdrojů

1. JANÁKOVÁ, Anna. *Abeceda bezpečnosti a ochrany zdraví při práci*. 4., rozš. vyd. Olomouc: Anag, 2008, 379 s. ISBN 978-80-7263-474-3.
2. KOCOUREK, Jiří. *Zákoník práce 2012: poznámky, judikatura, prováděcí předpisy (vyhlášky, nařízení vlády), vybrané vzory pracovněprávních úkonů: právní stav k 1. lednu 2012*. Praha: Eurounion, 2012. 603 s. ISBN 978-80-7317-092-9.
3. KRIEGER, Michal. *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci: Požární ochrana ; Životní prostředí*. 1. vyd. Plzeň: Plzeňský kraj, 2012, v, 44 s. ISBN 978-80-86821-68-9.
4. *Požární bezpečnost a evakuace: závazné instrukce postupu v krizových situacích s čísly tísňových telefonních linek*. Praha: Forum, 2009. 144 stran. ISBN 978-80-903624-6-8.
5. SCHMIED, Zdeněk, TOMANDLOVÁ, Ludmila, TRYLČ, Ladislav, KNEBL, Pavel, ANDRAŠČÍKOVÁ, Mária, HLOUŠKOVÁ, Pavla a HOFMANNOVÁ, Eva. *Zákoník práce, prováděcí nařízení vlády a další související předpisy s komentářem k 1. 1. 2014*. 8. vyd. Olomouc: ANAG, 2014. ISBN 978-80-7263-850-5. Převzato z CODEXIS®, doplňku LIBERIS®.
6. BOZP ve zdravotnictví. [online]. [cit. 2015-11-1].  
Dostupný: <http://www.envipo.cz/bozp-ve-zdravotnictvi/>.
7. Hodnocení rizik. [online]. [cit. 2015-10-05]. Dostupný  
[http://www.bozpinfo.cz/citarna/tematicke\\_prilohy/rizika/stanoveni040319.html](http://www.bozpinfo.cz/citarna/tematicke_prilohy/rizika/stanoveni040319.html)